

ЧУДОМИР

АХ, СЪДБО, СЪДБО...

chitanka.info

Черпи се с другари Пеньо Зеленлистецът, чукат се и приказват за туй, за онуй. Влиза Ради Забунски. Той денем не се вижда никак, а вечер с една тепсия ходи да продава из кръчмите варени шкембенца, дробчета, момици, шердени и разни други закуски. Под шапката му, за да не се свлича до раменете му, има нагънат цял вестник, неделен брой, а джобовете на палтото му сякаш са ги гризали плъхове. Щом го забеляза, Пеньо Зеленлистецът прекъсна разговора и затананика така, че да го чуе:

*Ах, съдбо, съдбо,
що си тѣй решила...*

Засегнат чувствително, Ради Забунски му метна един кръвнишки поглед, пристъпи една крачка и аха-аха да захлупи тепсията на главата му, но се въздържа, плюна встрани, отиде при тезгяха и гаврътна набързо една чаша мастика. Не се реши да му нахлузи тепсията по две причини: първо, че рискуваше да си унищожи цялата стока и да не вземе ни стотинка тази вечер, и, второ, че Пеньо беше и по-силен, и по-богат.

А едно време не беше така.

Хала беше някога Ради Забунски, змей беше, крокодил! Хеле кога пък стана полицейски пристав в Просеник, мале мила! Да пази бог и преподобний свети Йоан Вехтопещерник!

Като нахлупеше посред лято оня ми ти син мундир с два реда копчета, като препашеше оная ми ти крива сабя черкезка, като напърчеше ония ми ти мустачури до ушите, че като тръгнеше с бича в ръка, та задзънкаха ония ми ти шпори, де що имаше куче, подвиваше опашка и се мушкаше под хамбара, а котките бягаха да се крият зад комините чак. Бие крак, ти казвам, та камъни кърти, стрелка вълчи очи, върти бича и от време на време се чува само:

— Сукин син! Пърршивец!

Наплашил беше живо и мъртво из градчето и околността и треска тригодишна ги тресеше хорицата.

В началото, като пристигна, беше уж по-кротък. Държеше се добре, гледаше си работата, правеше си дознанията, преписките си водеше сам, крадците, комарджиите и леките жени преследваше, но

полека-лека се наголеми, прехвърли тежката работа на старшията, Пеня, а за себе си остави само леките жени. Пеня го не смяташе и за бръмбар, значи, а стражарите — просто, мухи. Закъснее ли някой четвърт час след отпуска, да речем — пляс! пляс! с бича; кръшне ли някой от поста — бух в мордата! За едно незашито копче едnodневна заплата глоба, за непочистени ботуши — три дена строг затвор. А те, горките, и кревата му подреждаха, и кърпата му държаха, кога се мие, и мустаците му превързваха, и два коня като писани яйца му гледаха денонощно, докато най-последно им отрязаха ушите до дъно, и т.н.

Когато беше в участъка, комар да бръмне, ще се чуе. Понякога само нощем се слушаха писъци и резове, ама тогава той лично произвеждаше дознание и... служебна работа, значи.

С една дума: строгост, строгост като в дисциплинарна рота.

Че най-много си страдаше старшията Пеньо.

Мине се не мине:

— Дурак!

Мине се не мине:

— Скатина! Тиквеник! Папуняк!

А човекът, преди да постъпи при него, е бил шест години общински писар, кротък, интелигентен, имаше почерк, силен беше в граматиката, като нямаше място на края, пренасяше запетайките в нов ред, значи, и всичката канцеларска работа му вършеше. Ама нà!

Труди се да му угоди, пъшка, изтезава се, па си рече тайно на ума веднъж:

— Не върви така! Не може! Трябва да се направи, да се измисли нещо.

И измисли го пустият му Зеленлистец. Понеже беше най-висшият представител на властта там и се чувстваше като паша, приставът Ради Забунски зарязва всичко и си гледаше пашалъка само. И преписките даже не поглеждаше, а ги подписваше, без да ги чете. Поднесе му ги Пеньо, старшията, значи, потопа той перото, изплези език, завърти един усукан като объркано гранче подпис, и толкоз. Подпише ги една след друга всичките, засуче мустак, грабне бича и тръгне да проверява поведението на вдовиците.

Не щеш ли, един ден като изневиделица му дошло уволнението.

Гръм от ясно небе! Трескавица! Разфучал се оня ми ти човек, развилнял се — хала, змей, побеснял крокодил! Псувал, драл се, па се

метнал на коня и право при околийския управител. Там работата станала ясна. Околийският му показал едно заявление, в което пишело:

Тъй и тъй, г-н началник, по такива и такива домашни, семейни и разни причини моля да ми приемете оставката. А отдолу, неговият, усуканият, същинският му, собственоръчен подпис.

И ти да си, да ти кажа, и ти не можеш се оправи. Да речем, че вероломният старши Пеньо му е написал заявлението, поднесъл му го е заедно с другите преписки и той, без да обърне внимание, го е подписал; ама пита се: защо не е обърнал внимание и къде са му били зъркелите? А? Служба ли ще служим, значи, или на орехи ще си играем?

Уволниха го като нищо и мястото му зае старшията Пеньо Зеленлистецът. А той, човекът, нали е бил писар, нали е интелгент и има почерк, подхвана си легално работата, кара си я, дорде достигна за пенсия, и сега си има прасе и крава, и девет ара десертно лозе; вратът му се черви, сякаш е жулен с коприва, пие си винцето и можеш ли му забрани да се шегува и да си пее:

*Ах, съдбо, съдбо,
що си тъй решила?*

Дава ли ти право законът? А?

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.